

Draak steken met agent valt slecht in VS

Voorzichtig reageren in de VS de eerste kunstenaars op 9/11. Vooral op het patriottisme dat Amerika in zijn greep houdt. Je voeten afwegen aan de vlag, agenten op hun kop. De reacties zijn navenant.

Van onze medewerker
Geert van de Wetering

NEW YORK

United we stand staat op het T-shirt van een zwerver in Central Park. En hoewel de inwoners van New York zich bar weinig aantrekken van het lot van de daklozen in hun metropool, belijdt iedereen sinds de 11de september een gevoel van saamhorigheid. New York vereert zijn helden: de politiemannen en de brandweerslieden die zich driekwart jaar geleden zo moedig hebben gedragen. Maar het patriottisme neemt

langzamerhand groteske vormen aan. Petjes en sweaters met de afkortingen van de politie (NYPD) en brandweer (NYFD) bepalen het straatbeeld. En waar je ook kijkt, hangt de Amerikaanse vlag: boven elk restaurant, in de etalages van winkels, uit ramen van appartementen.

Ook in de Robert Miller Gallery bevond zich een exemplaar, maar dan als een voetveeg op de grond. De vlag is onderdeel van een kunstwerk van de Afro-Amerikaanse kunstenaar Dread Scott, waarmee hij de gemengde gevoelens aan de orde stelt die de Amerikaanse vlag oproept. Want de *Star Spangled Banner* is voor sommigen een symbool voor het land van de onbegrensde mogelijkheden, voor anderen vertegenwoordigt hij ook onderdrukking, consumptisme en kortzichtigheid.

De installatie bestaat uit een fotomontage van de Amerikaanse vlag met daarboven de titel: *What is the Proper Way to Display a*

U.S. Flag? Onder de foto liggen gastenboeken op een plankje aan de muur, en op de vloer ligt die smoezelig geworden Stars and Stripes.

De kwelling van het werk zit hem hierin: wanneer de bezoeker wil reageren op de vraag die de kunstenaar met zijn titel stelt door iets in het gastenboek te schrijven, kan dat alleen door op de vlag te gaan staan. In een land waar schoolkinderen dagelijks trouw zweren aan diezelfde vlag is dat een flinke provocatie.

Scott maakte dit kunstwerk in 1988. Al een week na de opening begonnen de protesten. Demonstraties, bommeldingen en reacties van boze volksvertegenwoordigers waren het gevolg.

Scotts installatie was de afgelopen weken opnieuw te zien in de tentoonstelling *Art & Outrage*, waar meer controversiële kunstenaars als de Chapman Brothers, Robert Mapplethorpe en Andres Serrano. Geen volksoeploepjes, bij

de galerie ditmaal, maar de bijdragen van de bezoekers logen er niet om. In het post-9/11-tijdperk kan men in New York weinig begrip opbrengen voor Scotts heiligschennis. 'Met alle respect Dread, je bent een rukker. Als je denkt dat dit kunst is, ben je blind. Onze natie symboliseert vrede en gerechtigheid voor allen. Je hebt absoluut geen enkel recht onze vlag zo te tonen', schrijft ene Marla.

Een paar metrohaltes verderop konden New Yorkers zich nogmaals laten choqueren. In de Marian Goodman Gallery presenteerde het enfant terrible van de hedendaagse Italiaanse kunst, Maurizio Cattelan, nieuw werk: de wassen beelden Frank & Jamie. Twee levensgrote politiemannen, echte New Yorkse cops, die op hun hoofd zijn neergezet. Meer niet. Cattelan toont zijn genadeloze gevoel voor humor en relateert met lef de heldencultus. 'The piece is meant to ridicule the NYPD after 9/11', bromde kunst-

Fred & Jamie van Cattelan.

criticus Charlie Finch.

En inderdaad, Cattelan, die graag de draak steekt met de iconen van de macht, levert met dit werk een ironisch commentaar op de verering van de politie door de inwoners van New York. Hij is voorlopig nog een van de weinigen, de Amerikanen zijn er nog niet aan toe.